

Svetovna stiska še traja, čeprav se zadnje dni napoveduje celo atomski sporazum. Ne Kubi se traja mobilizacija, tudi priprave v ZDA se še nadaljujejo, blokada ni ukinjena, Kitajci se prodirajo, izbruhnila je nova kriza v Laosu, Jemen še nima trdnih meja, in še kaj bi lahko naštel.

Na Kubi po desetih dnevih, odkar sta se Kennedy in Hruščev načelno odločila za kompromis, še ni miru. ZDA terjajo verifikacijo na mestu samem, Castro pa to odklanja, češ da bi bilo to preveliko ponižanje. Res je, čemu ta verifikacija za Kubo in SZ, če na drugi strani ne velja enaka za ZDA. Če sta se Kennedy in Hruščev odločila za kompromis, ga je pač treba uresničiti, in Hruščev ima prav, če pravi, da je za to potrebno prožnost, razum, občutek odgovornosti. Hruščev verjame v Kennedyjevo besedo, da ZDA ne bodo napadle Kube, ker ne more verjeti v nasprotno. Če bi se to zgodilo, bi svet ponovno prestajal ure groze pred atomsko vojno in stvar bi se začela znova. Vse pa kaže, da je sovjetska gesta opojila ZDA s premočnim vinom moči: Ameriški strokovnjaki so na indeks prepovedanih orožij na Kubi dali tudi sovjetske bombnike, OAD so sklenile vojaško zvezo zoper Kubo, formalnosti okoli blokade pa so take, da vse napovedujejo trajanje brezobzirnega vojaškega in gospodarskega pritiska na Kubo. Da gre zares, se vidi tudi iz bega kapitala v Švico.

Demontažo raket zahodni svet, predvsem pa seveda Zahodna Nemčija, presoja kot sovjetski umik, čeprav je jasno, da se ravnoesje s tem ni prav nič porušilo. Fronti blokov sta z raketnimi rampami stagnirali. Zato na priliko, Nemcem ni prav, če se ukinja ameriška produkcija superbombnikov, češ da ima prav general Schriever, šef ameriškega letalstva, ki pravi, da ne gre vseh kaj nositi v eni košari. Treba da je graditi bombnike, ki bodo zapustili zrak in se podali v vesoljski vakuum ter od tam napadali vsak cilj na zemlji. Taka militariistična razmišljanja o »mešani zastraševalni politiki«, ki da jo je treba stanovitno voditi proti komunizmu, kažejo na to, da bo kompromis težko dosegljiv. Ni si mogoče seči v roko, če v drugi držbi debelo gorjčako, preteče dvignjeno. Tako nekako ocenjuje vojni historiki Kennedyjevo politiko, češ da se ravna po besedi Theodorja Roosevelta. Eno pri vsem tem drži: Da mala Kuba ZDA ni nevarna.

Nehru je izjavil o Kitajski, da so plani od moči, da pa je prav to nevarno za svet. Kajti kdor je pijan od moči, je lahko nevaren vsaki državi. Ne kaže, da bo kmalu prišlo do miru na mejah. Nehru pričakuje dolgo vojno, posredovalca ZAR in SZ pa nista imela uspeha, prav tako ne direktne stiki med Pekingom in New Delhijem. Res je, da meja med Indijo in Kitajsko etično ni kaj prida preverjena in delali so jo pravzaprav Angleži, toda način, kako Kitajska te obmejne probleme rešuje, je nevaren za ves svet. Isto nevarnost pa skriva v sebi tudi kitajska politika do aktivne koeksistence, do političnega realizma SZ, naše države in neangažiranih držav. Poleg tega se je s tem položaj v Aziji še bolj zapletel. Tu je nekdo na dveh občutljivih točkah prišlo do kompromisa, na Koreji in v Laosu. Morda ni naključje, da je prav zdaj spet prišlo do krize v Laosu. Laos je priznal DR Vietnam, tega pa Južni Vietnam ne preneša, češ da je to priznanje obstoja dveh vietnamskih držav. Kitajska pa seveda tudi na tem koncu svojega ogromnega ozemlja igra veliko vlogo. Pogojev za kompromis pa tudi niso izpolnile ZDA, saj se v Laosu zadržujejo še tisoči ameriških vojaških strokovnjakov in agentov.

Kako težaven je položaj glede na svetovno pomirjenje, kaže na primer to, da sovjetski raketni umik s Kube na Zahodu radi primerjajo z Madžarsko iz leta 1956, češ, takrat je moral popustiti Eisenhower, zdaj pa Hruščev, s to razliko, da je Kennedy nasprotniku dovolil možnost za časten umik. Taka presoja položaja je možna samo skozi topovsko cev s pozicij sile in gotovo ne ustvarja vzdušja, v katerem bi lahko prišlo do zaupanja in preko tega do mirnejšega življenja na zemlji.

NOVE POBUDE

S konference
komunistov
konjiške občine

Četudi je konferenca občinske organizacije Zveze komunistov v Slovenskih Konjicah izvenela v kritični analizi celotnega družbenega dogajanja in zlasti še dela in vloge komunistov, ne kaže prezreti dejstva, ki ga je to območje doseglo v gospodarstvu, v utrjevanju in krepitvi organov delavskega in družbenega upravljanja. Kritična obravnava ter trezna in realna presoja vseh momentov, ki so vplivali na življenje in delo v tej občini, so odlike, ki so se v polni meri uveljavile tudi na konferenci, na kateri so komunisti konjiške občine polagali obračun svojega dela. Moramo reči, da je bil uspešen in nova spodbuda za doseganje še večjih uspehov.

Značilnost za industrijo konjiške občine so težnje po razširitvi in rekonstrukcijah. V teh namelih je največji uspeh dosegel Konus, medtem ko ostala podjetja niso izpolnila vsega, kar bi lahko. Nekaterim podjetjem kovinske stroke bi lahko očitali tudi enostranska prizadevanja na področju prodaje, medtem ko so več ali manj zanemarila iskanje notranjih rezerv. Tudi analiza tržišča je prepoznala izostajala. Zato ni čudno, če so se kopile zaloge in če bodo slabi rezultati prvega polletja bržkone vplivali na ne preveč zadovoljivo izpolnitev celoletnih planskih nalog. **Delovni kolektiv LIP v Slovenskih Konjicah** je v značilni fazi notranjega razvoja. Čedalje močnejši industrijski način proizvodnje, uveljavljanje na zunanjem trgu, prehod na izdelovanje končnih proizvodov bodo prav gotovo vplivali, da bo mentaliteta obrtniškega de-

lavca obsojena na pogin. Tu rase lik novega industrijskega delavca, vendar samo ob podpori političnih organizacij, zlasti Zveze komunistov. Sicer pa, več kot doslej bodo morali napraviti za okrepitev kolektivne odgovornosti, za strokovno rast kadrov itd.

Precej nalog čaka komuniste v obrti. Ne gre samo za integracijo, za združevanje, temveč še prav posebno za uveljavitev organov samoupravljanja. Če kje, potem se prav v obrti čuti moč posameznikov; »sklepi« organov samoupravljanja pa dobivajo tu in tam samo formalno obliko v zapisnikih.

Četudi je 42 odstotkov prebivalcev konjiške občine vezanih na kmetijstvo, ta proizvodnja močno zaostaja za industrijsko. Morda je krivdo za to iskati v večjih organizacijskih spremembah. Če pa bo slednja dokončana, potem je perspektiva več kot lepa. Razumljivo je, da bo morala v zadruzi prevladovati težnja po lastni proizvodnji. Kmetijstvo konjiške občine se čedalje bolj orientira na sadjarstvo in šele zatem na živinorejo. Tako so dobile Skalce novo podobo: pravijo pa, da bi enako pot lahko ubrali še v Strančah, seveda, če bi tamošnji ljudje enkrat sedli za okroglo mizo in se pogovorili, kako in kaj. Pa še nekaj, v kmetijstvu ne gre zmeraj za proizvodne uspehe, temveč prav tako za vsebino dela.

Pomembno področje gospodarske dejavnosti se odpira v turizmu in gostinstvu. Koncepti turističnega razvoja so znani; med novogradnjami naj bi prevladovali preprosti, a zato nič manj

privlačni obrati. Ne gre za luksuz, temveč za prepotrebno rekreacijo in za južno pobočje Pohorja.

Ko je sekretar občinskega komiteja ZKS Slov. Konjice **Franjo Adamlje** govoril o delu ljudskega odbora in nekaterih organih upravljanja, je pohvalil prizadevnost krajevnih odborov pri reševanju številnih komunalnih problemov. Največje uspehe sta dosegla krajevna odbora v **Vitanju** in **Ločah**.

Uspehov na vseh področjih družbenega uveljavljanja v konjiški občini ni mogoče prezreti; ti uspehi pa nalagajo tudi določene naloge; posebne obveznosti pa še komunistom. Zgledu nekaterih aktivnih družbeno političnih delavcev bodo morali slediti še vsi ostali, ki zaenkrat stojijo več ali manj ob strani in menijo, da se njihovo politično udejstvovanje začena in končuje na sestanku osnovne organizacije Zveze komunistov. Preveliko zaprtost kažejo zlasti organizacije Zveze komunistov na terenu. Zato bo treba precej naporov, pa tudi drugih oblik dela, da bodo tudi te organizacije, in ne samo one v podjetjih, postale žarišče vseh naprednih prizadevanj tako v proizvodnji kot na ostalih popriških družbene aktivnosti. Komunisti morajo biti tisti, ki bodo znali takta stališča zagovarjati in jih posredovati naprej, zlasti v organih upravljanja, v drugih političnih organizacijah, kot so sindikat, Socialistična zveza in podobno. Skratka, tu je njihovo mesto in tu se mora poznati njihovo delo in aktivnost.

-an

RESNA DEBATA o proračunu in skladih

Ni naključje, da je na torkovi skupni seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Celju vzbudilo največ pozornosti, pa tudi razprave poročilo o koriščenju sredstev proračuna in skladov, poročilo, ki je na mah odprlo nešteto problemov in med drugim pokazalo, da je v škrpih tako občinski proračun kot tudi vsi skladi. Poročila so namreč pokazala, da znaša celotni izpad dohodkov v devetih mesecih letoš-

nega leta kar 180 milijonov dinarjev. Značilna je nadalje ugotovitev, da je bil največji izpad zabeležen pri tistih dohodkih, ki so pravzaprav najbolj zanimivi za občinski proračun, to je pri proračunskih prispevkih iz osebnega dohodka v gospodarstvu in izven njega. Znašal v tem razdobju milijonov dinarjev. Situacija kaže, da bo treba proračunsko potrošnjo ter potrošnjo skladov še bolj omejiti,

Položaj pa ni rožnat tudi zavoljo tega, ker bo moral ljudski odbor celjske občine samo v prihodnjem letu plačati okoli 200 milijonov dinarjev anuitet. Da takšna obremenitev pomeni tudi določeno ohromitev celotne dejavnosti in da bo treba vse načrte postaviti na izredno solidno osnovo, je več kot razumljivo.

V precej težak položaj je ljudski odbor celjske občine prišel tudi zaradi neurejenega financiranja imenovanih medokrajnih ustanov s sedežem v Celju. Celjska občina je namreč sprejela obveznost, da bo te ustanove financirala iz svojega proračuna, toda pod pogojem, da ustrezne deleže nosijo tudi ostale prizadele občine. Praksa pa je pokazala, da nekatere sosednje občine zelo slabo izpolnjujejo to obveznost in da je na primer samo šentjurska dolžna za sofinanciranje okrajnega sodišča nad enajst milijonov dinarjev.

V nič kaj ugodnem položaju niso skladi. To velja tako za šolski, kot sklad za kulturo in zlasti še za sklad za telesno kulturo. Po podatkih je sklad za telesno kulturo razdelil letos okoli devet milijonov dinarjev. Če pa računamo, da potrebujejo telesnovzgojne organizacije samo za delo, tekmovalna in podobno nad petdeset milijonov dinarjev, lahko razumemo, zakaj v mnogih društvi prizadevni delavci zapuščajo vrste, ki so jim bili zvesti dolgo vrsto let. Navzlic vsem opozorilom, še zdaj ni rešeno financiranje vzdrževanja športnih objektov, kaj šele, da bi nekdje dobili sredstva za nujne in prepotrebne investicije na tem področju. Podatki kažejo, da smo zelo zaostali in da bo treba resnejših ukrepov za popravilo stanja, ki ni rožnato. Mar naj ostane načelo, da je telesna vzgoja del splošne socialistične vzgoje in neločljivi del družbenega standarda, samo na papirju in samo v besedah?

Razprava o nič kaj zavirljivem položaju občinskih skladov pa je odprla še en problem. Nevzdržno je namreč to, da gospodarske organizacije ne spoštujejo dogovorov, ki so jih dale za odvajanje določenih sredstev v te sklade. Ali naj se zaradi tega ljudski odbor, oziroma njegovi najvidnejši predstavniki spremenijo v tiste, ki bodo morali stalno opozarjati na te obveznosti? Na žalost je še zmeraj tako. Le redki so kolektivi, ki so svoje obveznosti do skladov poravnali brez moledovanja predstavnikov ljudskega odbora. Med te sodijo železarna Store, Aero, Klima in še nekateri drugi. Zakaj se teh dogovorov ne držijo vsi? Ali ni žalostno, da moramo o teh rečeh pisati in grajati?

-mb

Motiv iz Slovenskih Konjic

Pravica do dela

V 38. členu predosnutka zveze ustave med drugim piše:

Zajamčeni sta pravica do dela in svoboda dela. Družbena skupnost ustvarja pogoje, da more vsakdo uveljaviti pravico do dela. Vsakdo si prosto izbira poklic.

Vsakomur je ob enakih pogojih dostopno vsako delovno mesto in vsaka funkcija v družbi...

Ze dosedanjimi sestanki in razgovori o osnutku zvezne ustave so pokazali, da se ljudje kaj radi ustavljajo pri tem členu in razpravljajo o pravicah do dela. Vendar se ta odstavek 38. člena predosnutka ustave čestokrat napačno tolmači, češ, da skupnost mora zagotoviti delovno mesto in službo slehernemu državljanu, ki ima osnovne državljanske pravice.

Osnutek ustave zagotavlja pravico do dela in svobodo dela samo v načelu. Vsak državljan ima pravico, da konkurira na vsako nezasedeno delovno mesto in da tudi izbira, katero mu najbolj ustreza. Vendar, to ne pomeni, da se mora sleherni državljan, ki je brez dela, takoj zaposliti, ko se prijavl.

Pri vsem tem kaže opozoriti tudi na drugi stavek tega člena in ga tolmačiti skupaj s prvim. Pravica do dela je zajamčena; istočasno pa je rečeno, da naša družbena skupnost ustvarja pogoje za uresničevanje teh pravic.

To pomeni, da je dolžnost naše družbene skupnosti v tem, da ustvarja pogoje, v katerih se lahko uresniči ustavna pravica slehernega človeka. Toda, pogojev za delo in zaposlitev za vsakega človeka ni mogoče ustvariti takoj, niti ne v času enega ali dveh let. Ti pogoji se ustvarjajo dlje časa, včasih tudi desetletja.

V skladu z ustavnimi določili obstajajo ustanove, ki skrbijo v imenu družbene skupnosti za nezaposlene. Le-tim pripadajo minimalni dohodki, razen tega zavodi

za zaposlovanje delavcev skrbijo, da se za takšne ljudi najde ustrezno delo. Razveseljiva je ugotovitev, da imajo ti zavodi v zadnjem času čedalje večje uspehe.

Prizadevanja zavodov za zaposlovanje nezaposlenih delavcev, moramo poleg ostalega tolmačiti kot izvrševanje ustavnih načel o pravicah do dela. Ti zavodi ne skrbijo samo za nezaposlene, temveč pogostokrat sodelujejo tudi z gospodarskimi organizacijami ter pripravljajo najrazličnejše šole in tečaje za pridobitev potrebne kvalifikacije, pa tudi prekvalifikacije.

Na prenekanjih sestankih organizacij SZDL je bilo čuti predloge, da naj bi se v ustavno besedilo vnesla tudi obveznost vsakega državljanca do dela; to naj bi razumeli tako, da bi tudi nezaposleni pokazali več zanimanja, da bi s pomočjo ustreznih zavodov in služb prišli do prekvalifikacije, oziroma da bi dobili kvalifikacijo, katero želijo.

Da bi se uresničila pravica do dela in da bi se uveljavilo načelo, da je vsako delovno mesto dostopno slehernemu državljanu, je bilo že prej v zakonitih določilih postavljeno, da se v načelu za vsako delovno mesto razpisuje natečaj.

V preteklosti so bili takšni natečaji velikokrat samo formalnost za tistega, ki jih je razpisal. Takšna formalnost bi v prihodnje ogrozila ustavno načelo o pravicah slehernega državljanca na vsako delovno mesto. Zato lahko pričakujemo spremembo predpisov o razpisovanju natečajev za prosta delovna mesta, vse to z namenom, da bi povsem zagotovili pravico državljanu do dela in delovnega mesta.

Ko že govorimo o pravicah do dela in svobodi dela, ne bo odveč, če na koncu zapišemo še zadnji stavek 38. člena predosnutka zvezne ustave, ki pravi: Kdor noče delati, čeprav je zmožen za delo, ne uživa pravic in družbenega varstva, ki jih ima človek na podlagi dela.

S.

in natečaji

Koristno posvetovanje

Na pobudo oddelka za notranje zadeve pri občinskem ljudskem odboru v Celju je bilo zadnji dan prejšnjega tedna koristno posvetovanje o nekaterih problemih in organizaciji požarno varnostne službe v večjih industrijskih podjetjih ter na železnici v celjski občini.

Kakor uvodne misli tov. Glušiča, tako je tudi razprava opozorila na nekatere tehnične in organizacijske probleme, vsekakor pa na dejstvo, da bo treba preventivnim meram na področju požarne varnosti posvetiti več pozornosti. Hvaležno vlogo pri tem lahko

opravi ustreznih zavod, ki lahko ne samo sodeluje in svetuje pri reševanju določenih nalog, marveč nekatera dela opravi tudi sam.

Bolj kot kdajkoli prej pa je to posvetovanje opozorilo na odgovornost ne samo organov delavskega samoupravljanja, marveč prav tako vodilnih uslužbencev v industrijskih podjetjih za organizacijo in delo požarno varnostne službe. Razen tega pa je postavilo na ustrezno mesto tudi vlogo komisij za požarno varnost.

Hvaležno vlogo pri tem lahko

-mb